

Instructie inventarisatie en monitoring

Eis 28 van de Nederlandse FSC-standaard stelt dat de ontwikkelingen in het bos gemonitord worden met het oog op beheerdoelstellingen. Binnen een groepscertificaat voor leden met minder dan 500 ha of die minder dan 50% van de bijgroei oogsten, is één statistische steekproefmeting onder de leden voldoende. Bij groepsleden die meer dan 500 ha bezitten en minimaal 50% van de bijgroei oogsten, dient minimaal elke 6 jaar een aanvullende monitoring uitgevoerd te worden. Eis 29 en 30 stellen dat de beheerders de monitoringsgegevens gebruiken in de evaluatie van het gevoerde beheer en indien nodig strategieën en/of beheerdoelen herzien.

De Unie van Bosgroepen laat minimaal eenmaal per 6 jaar een steekproefmeting uitvoeren onder de FSC-groepsleden. Dit wordt zover mogelijk op basis van bestaande gegevens gedaan (Nederlandse Bosinventarisatie).

Groepsleden die meer dan 500 ha bezitten en meer dan 50% van de bijgroei oogsten, dienen een monitoringsplan te hebben en uit te voeren met de volgende onderdelen (indien relevant voor de beheerdoelstellingen):

- Recreatieve doelstellingen
- Cultuurhistorische doelstellingen
- Sociale doelstellingen
- Biodiversiteitsdoelstellingen
- Houtmeetkundige monitoring:
 - Bostypen (in ha)
 - Boomsoortensamenstelling (in ha of m³)
 - Bijgroei (in m³/ha/jr, zo mogelijk per soort)
 - Voorraad (in m³, zo mogelijk per soort)
 - Leeftijd of bosontwikkelingsfase (in ha)
- Houtoogst: gepland versus werkelijk
- Indien van toepassing: Gebieden met HCV's (status en verandering, implementatie en effectiviteit van de strategie)
- Indien van toepassing: voorkomen van invasieve soorten
- Effecten van grootschalige schade door natuurlijke oorzaken
- Illegaal gebruik
- Financiering op lange termijn

SNL monitoring

De provincies hebben afgesproken om de kwaliteit van de natuur in Nederland gestandaardiseerd te gaan monitoren (SNL-monitoring). Jaarlijks wordt 1/6 deel van alle natuurterreinen binnen het NatuurNetwerk (NNN) gemonitord. Het merendeel van de FMU's binnen de groeps certificering van de Unie van Bosgroepen valt onder die SNL-monitoring, omdat de betreffende beheerder hetzij via de verzamelaanvraag van de Unie van Bosgroepen of via een eigen subsidieaanvraag een SNL-subsidie voor natuurbeheer ontvangt.

Bij de SNL-monitoring wordt voor bossen een structuurkartering uitgevoerd. De structuurgegevens worden ofwel verzameld met een kartering op de schaal van bosvakken ofwel met steekproefpunten (1 per ca 3 ha). Bij de kartering op basis van bosvakken kan het aandeel open plekken en struweel aan de hand van een luchtfoto worden geschat. Bij dood hout wordt per vlak geschat of er meer dan 3, 6 of 9 dode bomen met een diameter groter dan 30 cm per

hectare aanwezig zijn. Aan de hand van de aandelen hiervan wordt bekeken of er gemiddeld over het hele bos dan meer dan 3 of 6 dode bomen per hectare aanwezig zijn.

De steekproefmethode sluit aan bij in het bosbeheer gebruikte steekproefmethoden zoals de Systeem Houtmeetkundige Inventarisatie (SYHI) van Staatsbosbeheer en Woodstock-methode. Door middel van een ruitennet worden steekproefcirkels (straal van max 20m) verdeeld over het bosgebied en daarin worden boom- en boskarakteristieken gemeten en bepaald. Voor dood hout worden de in steekproefcirkels aangetroffen dikke dode bomen omgerekend naar een gemiddeld aantal per hectare voor het gehele bos. Voor dikke levende bomen geldt dat de dichtheid van bomen per hectare zoals aangegeven in het structurelement ongeveer overeenkomt met de aanwezigheid van een dikke levende boom in een steekproefcirkel (straal van 20m) in oude bosgedeelten.

De bosstructuurkartering worden in principe 1x per 12 jaar uitgevoerd. Na 6 jaar wordt gekeken of er grote veranderingen zijn ten opzichte van de vorige keer. Als dat het geval is, dan kan er een nieuwe structuurkartering worden uitgevoerd. In het merendeel van de gevallen volstaat het om de structuurkartering 1x per 12 jaar uit te voeren.

Op basis van de resultaten van de SNL-monitoring kunnen de resultaten voor de groep als geheel op betrouwbare wijze worden geschat voor wat betreft de volgende punten: boomsoortensamenstelling, areaal gemengd bos en voorraad dood hout.

De SNL-monitoring biedt geen inzicht in de staande voorraad en bijgroei. Op landelijk niveau is inzicht vanuit de Nederlandse Bosinventarisatie.